

ปัญหาพฤติกรรม การออกเสียงเลือกตั้งในระบบการเมืองไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งทั่วไป
ในเขตกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2531

ร.ต.อ.ปิยะพันธ์ ปิงเมือง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974-576-811-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016236

110306298

PROBLEMS OF VOTING BEHAVIOR IN THAI POLITICS : A CASE STUDY OF
THE GENERAL ELECTION IN BANGKOK METROPOLIS OF JULY 24, 1988

POLICE CAPTAIN PIYAPAN PINGMAUNG

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Government

Graduate School

Chulalongkorn University

1990

ISBN 974-576-811-1

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พวอชีววิทยามร

ปัญหาพฤติกรรม รร. มทร. ออกลูกเรียน : ศึกษา
เฉพาะกรณีการ เลิกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๑๖
กรกฎาคม 2531

โดย

ร.ศ.อ.นิบะพันธ์ ชิงเมือง

มหาวิทยาลัย

การปกครอง

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ

พวอชีววิทยามร สังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร อุดมศึกษาชีววิทยามร. ตั้งขึ้นตั้งเป็นหน่วยงานของ
การศึกษามหาวิทยาลัยการปกครองส่วนท้องถิ่น

[Signature] คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ถาวร ธีรประทีป)

คณะกรรมการคณบดีชีววิทยามร

[Signature] ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ประจักษ์พงษ์ เวชชาชีวะ)

[Signature] อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ)

[Signature] กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. พงษ์ศักดิ์ ผ่องแผ้ว)

ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ร.ต.อ.ปิยะพันธ์ ปิงเมือง : ปัญหาพฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งในระบบการเมืองไทย :
ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2531.
(PROBLEMS OF VOTING BEHAVIOR IN THAI POLITICS : A CASE STUDY OF THE
GENERAL ELECTION IN BANGKOK METROPOLIS OF JULY 24, 1988) อาจารย์ที่ปรึกษา :
รศ. ดร.ปราณี หงษ์ไกรเลิศ, 243 หน้า.

กรุงเทพมหานคร แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 24 เขต และแบ่งเขตเลือกตั้งเป็น 13 เขต
เลือกตั้ง มีหน่วยเลือกตั้ง 2,926 หน่วย ในการเลือกตั้ง 24 กรกฎาคม 2531 ในเขตกรุงเทพมหานคร
มีประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งร้อยละ 37.50 มีผู้สมัครเข้ารับเลือกตั้ง 380 คน ชาย 293 คน หญิง 87
คน จาก 17 พรรคการเมือง มีผู้แทนราษฎรได้ 37 คน ชาย 34 คน หญิง 3 คน ประชาชนกรุงเทพ
มหานครเขตรอบนอก ไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่ากรุงเทพมหานครเขตรอบใน ประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 11
เขตภาษีเจริญ เขตบางกอกใหญ่ เขตหนองแขม ไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากที่สุดร้อยละ 44.32 % เขต
เลือกตั้งที่ 1 เขตดุสิต (ไม่รวมแขวงสี่แยกมหานาคและแขวงสวนจิตรลดา) ไปใช้สิทธิเลือกตั้งน้อยที่สุด
ร้อยละ 31.52 % เขตกรุงเทพมหานครรอบในมีแบบแผนนิยมเลือกพรรคและพิจารณาตัวบุคคลไปด้วยพร้อมๆ
กัน ซึ่งทำให้มีพรรคอื่น ๆ เข้าสลับแทนที่จะเป็นพรรคใดพรรคหนึ่ง ส่วนกรุงเทพมหานครรอบนอกพิจารณา
พรรคเป็นหลักสำคัญ ผู้สมัครจะได้เข้ามาในลักษณะยกทีม อย่างไรก็ตามในจำนวนสมาชิกสภาผู้แทน 37
คนนี้ พรรคประชาธิปัตย์ได้รับเลือกตั้ง 20 คน พรรคสังคมนิยม ซึ่งเป็นพรรคเกิดใหม่ได้รับเลือกตั้ง 10
คน พรรคประชาธิปไตยได้รับเลือกตั้ง 5 คน พรรคกิจสังคมได้รับเลือกตั้ง 1 คน พรรคมวลชนได้รับ
เลือกตั้ง 1 คน

ปัญหาในด้านกฎหมายของพฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งกฎหมายเลือกตั้งมาตรา 32-34 ควร
แก้ไขโดยเร่งด่วน โดยเฉพาะข้อกำหนดให้ผู้สมัครใช้วงเงิน 350,000 บาท เป็นการกำหนดที่สวนกับ
ความเป็นจริง สมควรแก้ไขโดยเร่งด่วน และบทลงโทษของผู้กระทำความผิดกฎหมายเลือกตั้งควรจะรุนแรงขึ้น
สำหรับปัญหาการดำเนินงานนั้นการแบ่งเขตเลือกตั้งยังสับสนและมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยจนเกินไป การกระทำ
ความผิดของประชาชนที่พบมากในวันเลือกตั้ง นั้นคือการขาย จ้างหน่วย จ่ายแจก เลี้ยงสุราในเวลา
ที่ต้องห้าม การประชาสัมพันธ์นั้นมีการรณรงค์เฉพาะบางเขต บางเขตก็มีการประชาสัมพันธ์น้อยควรระดม
การประชาสัมพันธ์ให้ทั่วทุกเขต เพื่อกระตุ้นเตือนให้ประชาชนชาวกรุงเทพมหานครออกมาใช้สิทธิมากขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา การปกครอง
สาขาวิชา การปกครอง
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อผู้สมัคร S.S.O.
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

POLICE CAPTAIN PIYAPAN PINGMAUNG : PROBLEMS OF VOTING BEHAVIOR IN
THAI POLITICS : A CASE STUDY OF THE GENERAL ELECTION IN BANGKOK
METROPOLIS OF JULY 24, 1988. THESIS ADVISOR : ASSOCIATE PRICHA
HONGKRAILERS, Ph.D. 243 pp.

In General Election in Bangkok Metropolis on July 24, 1988, there were 13 constituencies and 2,926 balloting booths in 24 districts. There were 380 candidates, which included 293 men and 87 women from 17 political parties. The result was that 37 representatives, were elected which included 34 men and 3 women, on 37.50 per cent.

The finding of this study is that the voters in the outer Bangkok Metropolis participated their right more than those in the inner areas. As for in particular the constituency 11 comprising Pasicharoen, Bangkok Yai and Nong Khaem, it was the most turnout of 44.32 per cent, compared with the least turnout of 31.52 percent in the constituency 1 covering Dusit (excluding Si Yak Mahanak and Suan Chitraladda). The voters in the inner Bangkok regarded the parties and the candidates equally in their decision making criteria for choosing their candidates. While the outer Bangkok voters tended to consider only the parties more than the individual candidates. However, among 37 representatives, there were 20 from Prachakorn Thai Party, 10 from the debut Palang Dharma Party, and 5 from the Democratic Party, while there were 2 candidates from other parties, one from Social Action Party and the other from Muan Chon Party.

With reference to the problem of the Election Law, it was found out that the sections of 32-34 should be immediately revised. This is due to the fact that of funding of the election campaign within 350,000 baht was impractical to the actual expenditure. Moreover, the law should also be revised to give heavier penalty for those who break the election law. There also was a problem concerning the constituency arrangement which was too often changed and confused. It was also found out that the most violation against the law was that on the election day, there the restriction for was the sale and distribution of alcoholic drink during the curfew. As for public relations, there was insufficient public relations programmes for all districts; some districts had done good public relations programmes while some other districts had little said programmes then should be a comprehensive campaigning programmes for all districts in order to encourage more eligible voters in Bangkok to exercise their rights.

ภาควิชา การปกครอง
สาขาวิชา การปกครอง
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อผู้สมัคร จ.ต.อ. [Signature]
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา [Signature]
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาช่วย [Signature]

กตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะสำเร็จลุล่วงไม่ได้ ถ้าไม่ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านอาจารย์
ดร.ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ ซึ่งได้เป็นที่ปรึกษา ให้ข้อเสนอแนะ ชี้แนะแนวทางตลอดมา วิทยานิพนธ์
ฉบับนี้มีบางส่วนที่ต้องใช้คำสัมภาษณ์ จึงขอขอบพระคุณผู้ที่ได้ให้ความร่วมมือในการให้คำสัมภาษณ์
ท่านผู้ว่าการกรุงเทพมหานคร คุณจำลอง ศรีเมือง ที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการให้คำสัมภาษณ์
คุณสุเทพ วงศ์กำแหง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร คุณกินวิวัฒน์ มฤคพิทักษ์
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร คุณชินวดี ลาภินารานนท์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต
ป้อมปราบศัตรูพ่าย คุณนิพนธ์ สว่างคุณิณี ผู้อำนวยการเขตบางกอกใหญ่ คุณวีรวิวัฒน์ เหมจรุง
ผู้อำนวยการเขตดุสิต คุณประสูม เจริญลาภ ผู้อำนวยการเขตตลิ่งชัน สมบูรณ์ อานิกวงศ์ชัย
ผู้อำนวยการเขตพญาไท คุณเอวัฒน์ ศิริภักดิ์ราภรณ์ ผู้อำนวยการเขตมีนบุรี

นอกจากนี้แล้วที่ลืมไม่ได้ คือ บิดา-มารดา ภรรยา และลูก ซึ่งคอยเป็นกำลังใจ
ในการดำเนินงานตลอดมา

ร.ต.อ.ปิยะพันธ์ ปิงเมือง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	4
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๖
กิตติกรรมประกาศ	๘
บทที่	
1 สภาพของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย	6
วิธีดำเนินการวิจัย	6
ขอบเขตและข้อจำกัดของการศึกษาวิจัย	7
ทฤษฎีและแนวความคิด	8
สมมุติฐานในการวิจัย	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
การเลือกงานวิจัย	13
2 กรอบแนวคิดและทฤษฎีในการอ้างอิงและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
2.1 ทฤษฎีการมีส่วนร่วมทางการเมือง	17
2.2 วัฒนธรรมทางการเมืองของไทย	21
2.3 ความหมายและความสำคัญของการเลือกตั้ง	24
2.4 แนวทางการศึกษาพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	27
2.5 ปัจจัยที่มีอิทธิพลในความนิยมพรรค	31
2.6 ทฤษฎีของการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	38
2.7 ประช่าชนกับการเลือกตั้ง	40
2.8 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	45
2.9 วิธีการรณรงค์หาเสียง	49
2.10 ข้อกำหนดของกฎหมายในการรณรงค์หาเสียง	52

บทที่		หน้า
3	พฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนในกรุงเทพมหานคร	61
	3.1 แบบแผนพฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียง	64
	- เขตเลือกตั้งที่ 1	71
	- เขตเลือกตั้งที่ 2	73
	- เขตเลือกตั้งที่ 3	76
	- เขตเลือกตั้งที่ 4	79
	- เขตเลือกตั้งที่ 5	81
	- เขตเลือกตั้งที่ 6	84
	- เขตเลือกตั้งที่ 7	87
	- เขตเลือกตั้งที่ 8	89
	- เขตเลือกตั้งที่ 9	91
	- เขตเลือกตั้งที่ 10	93
	- เขตเลือกตั้งที่ 11	96
	- เขตเลือกตั้งที่ 12	98
	- เขตเลือกตั้งที่ 13	100
4	วิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการออกเสียงเลือกตั้งในกรุงเทพมหานคร	108
	4.1 ปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมกรรมการออกเสียงเลือกตั้งไม่ใช้อำนาจ	
	ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย	108
	- การเลือกตั้งกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง	113
	- การเลือกตั้งกับวัฒนธรรมทางการเมืองของไทย	119
	- การเลือกตั้งกับบทบาทของกลุ่มธุรกิจในการเมืองไทย	122
	- ผลการตรวจสอบสัมมุติฐานข้อ 1.	125
	4.2 ระบบและวิธีการเลือกตั้งมีความสัมพันธ์ยุ่งยากต่อความเข้าใจของ	
	ผู้ออกเสียงเลือกตั้ง	126
	- ปัญหาเกี่ยวกับการแบ่งเขตเลือกตั้ง	127
	- ระบบและวิธีการเลือกตั้งของไทยมีความสัมพันธ์	130

บทที่	หน้า
- ประเทศไทยกับระบบการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมากรอบเดียว...	132
- ปัญหาเกี่ยวกับบัญชีรายชื่อของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	136
- ผลการตรวจสอบสัมฤทธิ์ฐานข้อ 2	140
4.3 กฎหมายบทบัญญัติและระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการออกเสียงเลือกตั้งของประชาชน ...	141
- ปัญหาพฤติกรรมประชาชนกระทำผิดกฎหมาย	146
- ผลการตรวจสอบสัมฤทธิ์ฐานข้อ 3	150
5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	152
บรรณานุกรม	169
ภาคผนวก	180
ประวัติผู้เขียน	219

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย